

УДК 050–029:2(477.82)

DOI: [https://doi.org/10.18524/2707-3335.2023.2\(30\).291806](https://doi.org/10.18524/2707-3335.2023.2(30).291806)

Фульмес Владислав Степанович,

протоієрей, доктор філософії, доцент,
проректор Волинської православної богословської академії
Градний узвіз, 5, м. Луцьк, Волинська обл., 43000, Україна
тел.: (033) 27 26 072
e-mail: fulmes777@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0003-1263-9808>

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ «ВОЛИНСЬКИЙ БЛАГОВІСНИК»: КОРОТКА ІСТОРІЯ З НАГОДИ 10-ТИ РІЧЧЯ

У даній статті коротко подано відомості про історію заснування фахового періодичного видання Волинської православної богословської академії «Волинський благовісник», відзначено важливі події в розвитку наукового видання.

Ключові слова: «Волинський благовісник», науковий журнал, редакційна колегія, Волинська православна богословська академія, наукова діяльність.

Постановка наукової проблеми. Славним осередком духовності та науки на західних землях України була Волинська духовна семінарія, яка з часу свого заснування в 1796 році виховала та випустила у світ велику кількість студентів, серед яких були видатні ієрархи Церкви Христової, подвижники благочестя, представники богословської науки. Протягом тривалого часу в різні періоди існування семінарії важливою і невід’ємною складовою її функціонування була наукова діяльність. Удосконалення навчального процесу, активізація наукового життя, розбудова інфраструктури духовної школи привели до реорганізації Волинської духовної семінарії в 2011 р. у Волинську православну богословську академію. Статус Академії значно активізував професорсько-викладацький склад та студентство до наполегливої науково-дослідної роботи з чіткими завданнями: зберігати традиції духовної освіти, примножувати багаторічний досвід та інтегруватися у світовий освітній та науковий простір. Наукове життя будь-якого закладу освіти є немислимим без його наукового журналу, тому важливою подією в житті Волинської православної богословської академії стала поява у 2013 р. у власному видавництві «ΕΙΚΩΝ» богословсько-історичного наукового журналу «Волинський благовісник».

Мета дослідження полягає в тому, щоб коротко розглянути історію заснування фахового періодичного видання Волинської православної богословської академії «Волинський благовісник», а також відзначити основні та важливі події в розвитку наукового видання.

Виклад основного матеріалу. Із часу відродження Волинської духовної семінарії етап її становлення та наукової діяльності був нелегким. Перша спроба

видати журнал у Волинській духовній семінарії була у 1997 р., коли при духовній школі розпочало діяльність Наукове товариство імені митрополита Полікарпа (Сікорського), яке ставило перед собою завдання згуртувати найбільш здібних студентів для наукової праці. Здобутком цього товариства було видання у 1998 р. двох номерів науково-популярного збірника під назвою «Волинський православний вісник». З припиненням діяльності цього товариства припинилася і поява нових збірників [6, с. 7]. Згодом, щороку у Волинській духовній семінарії видавалися матеріали науково-практичних конференцій [5, с. 170].

Після реорганізації Волинської духовної семінарії у Волинську православну богословську академію виникла ідея заснувати власний науковий журнал, який «...буде відображати хід богословської думки Волинської Академії» [6, с. 7]. Після тривалих обговорень та клопіткої праці 23 жовтня 2013 р. під час урочистостей з нагоди Актового дня Волинської православної богословської академії на честь Всіх святих землі Волинської відбулася презентація першого номера богословсько-історичного наукового журналу «Волинський благовісник» (свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації ВЛ № 472–205Р від 02.07.2013; змінене у 2017 р.: КВ № 22844–12744ПР), що вийшов друком у власному видавництві «ΕΙΚΩΝ» [1, с. 25]. Журнал складався з 22-х статей, які були розміщені у тематичних рубриках таких як «Богослів'я», «Біблеїстика», «Літургіка», «Церковна історія», «Церковне право», «Гомілетика», «Апологетика», «Постаті», «Біблійна археологія», «Церковне мистецтво», «Філологія», «Церква та суспільство». Загальний обсяг видання становив 288 сторінок, тираж – 500 примірників.

До складу редакційної колегії першого номера «Волинського благовісника» увійшли: кандидат богословських наук, ректор ВПБА прот. Ігор Швець – головний редактор; кандидат богословських наук, проректор з науководослідницької роботи ВПБА свящ. Володимир Вакін – заступник головного редактора; кандидат богословських наук свящ. Андрій Хром'як – відповідальний секретар; кандидат богословських наук свящ. Василь Лозовицький; прот. Ігор Скиба; кандидат богословських наук прот. Віталій Лотоцький; кандидат богословських наук прот. Микола Цап'юк; кандидат богословських наук свящ. Ярослав Черенюк; доктор історичних наук, професор Кучинко Михайло Михайлович; кандидат церковно-історичних наук Рожко Володимир Євтухович; кандидат філософських наук Сацик Ігор Каленикович. Над дизайнерським оформленням журналу потрудився ієромонах Дмитро (Франків).

Згідно зі свідоцтвом про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації періодичність видання «Волинського благовісника» становила один раз на рік. Тому кожен наступний номер був приурочений до Актового дня Волинської православної богословської академії на честь Всіх святих землі Волинської і, певною мірою, був звітом за науковий поступ закладу вищої духовної освіти за попередній навчальний рік.

З часу заснування «Волинського благовісника» у 2013 р. і до сьогодні відбулося чимало змін у справі видання наукового журналу, зокрема значно

збільшився склад редакційної колегії та рецензентів, до якого долучилися також міжнародні науковці, відбулися деякі зміни у зовнішньому вигляді й оформленні журналу та ін. Щороку кожен наступний номер зазнавав вдосконалення. Зокрема, новизною другого випуску наукового журналу стали публікації випускників ВПБА у співавторстві з науковими керівниками, виконані на основі бакалаврських та магістерських кваліфікаційних робіт. У 2017 р. «Волинський благовісник» отримав власний ISSN номер (2519–4348), а у 2020 р. – ISSN номер онлайн-версії (2707–9627). Виходячи на міжнародній рівень та працюючи над включенням журналу у провідні наукометричні бази даних та індексування для журналу було прийнято ще одну назву «VB», яка є скороченням транслітерованого перекладу «Волинський благовісник» на іноземну мову «Volynskiy Blahovisnyk». Крім цього, усі вихідні дані наукового журналу, інформація про сам журнал, авторів, назви статей та їх анотації доповнилися перекладом англійською мовою, а самим авторам при поданні матеріалів було рекомендовано використовувати ідентифікатор Open Researcher and Contributor ID (ORCID) та ін. [2, с. 111].

У 2016 р. журнал «Волинський благовісник» було прийнято на репозитарне зберігання та представлення на порталі в інформаційному ресурсі «Наукова періодика України» <http://nbuv.gov.ua/j-tit/volblag> Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського [2, с. 95], а також розміщено на платформі для обміну науково-дослідними роботами між науковцями Academia.edu.

Важливим кроком у популяризації журналу та доробку його авторів стало відкриття його власного сайту з двомовним інтерфейсом, де розміщені електронної версії журналу та публікацій: <http://vb.vpba.edu.ua/>. З того часу завдяки відкритому доступу (Open Access) усі статті розміщуються на офіційному сайті журналу та доступні усім зацікавленим для ознайомлення [3, с. 113].

Великим успіхом для редакції журналу «Волинський благовісник» стало укладання у 2018 році редакційною колегією договору про співпрацю з Міжнародною асоціацією видавничого цитування Publishers International Linking Association (PILA), яка є адміністративною структурою реєстраційного агентства CrossRef, що займається присвоєнням метаданих Digital Object Identifier (DOI) для наукових журналів та публікацій. Відтак, це дало можливість отримати «Волинському благовіснику» власний префікс DOI: 10.33209, а також кожній публікації присвоювати цифрові ідентифікатори DOI [4, с. 191].

Станом на сьогодні «Волинський благовісник» індексується в наступних міжнародних наукометричних базах даних: ERIH PLUS; Google Scholar; NBUV; Ulrich's Periodicals Directory; WorldCat (OCLC); Scientific Indexing Services; Index Copernicus; Directory of Open Access Journals (DOAJ); Directory of Open Access Scholarly Resources (ROAD); Directory of Research Journals Indexing; Open Ukrainian Citation Index (OUCI).

Згідно з рішенням Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України, Наказ МОН України № 320 від 07.04.2022 р., щорічне друковане періодичне видання Волинської православної богословської академії «Волинський благо-

вісник» було включено до Переліку наукових фахових видань України категорії «Б» (спеціальність – 041 Богослов'я).

30 березня 2023 р. в Актовому залі Волинської православної богословської академії відбулася презентація ювілейного 10-го номера богословсько-історичного фахового наукового журналу «Волинський благовісник» (VB). Під час презентації присутні поділилися своїми спогадами про історію створення журналу, про його розвиток, а також окреслили плани на майбутнє.

Десять номерів «Волинського благовісника» – це своєрідний науково-богословський життєпис Волинський православної богословської академії та богословської думки в Україні. Загалом у десяти номерах журналу опубліковано 239 статей. Зважаючи на те, що видання є багатомовним 10 статей опубліковано грецькою мовою, 9 – англійською, 1 – чеською. Матеріали «Волинського благовісника» висвітлюють динаміку наукових досліджень у сфері богослів'я, літургії, аполегетики, біблеїстики й археології, церковної історії та права, антропології, сакрального мистецтва, питань релігійної етики та проблем суспільно-соціальної площини. На сторінках «Волинського благовісника» друкуються автори з наукових установ і закладів вищої освіти, у том числі духовної, не лише з України (Київ, Луцьк, Львів, Рівне, Тернопіль, Острог, Кременець, Умань та ін.), а й закордону (Греція, Чехія, Іспанія та ін.). У першу п'ятірку найбільш продуктивних авторів входять: прот. Василь Лозовицький (12 статей), прот. Володимир Вакін (11 статей), прот. Миколай Цап (10 статей), прот. Владислав Фульмес (7 статей), прот. Станіслав Беспалов (7 статей).

Редакційна колегія вимагає від авторів належного дотримання вимог до змісту і форми наукових публікацій, принципово підходить до оцінки представлених робіт, дотримується процедури подвійного «сліпого» рецензування та ін. До високоавторитетного складу редакційної колегії сьогодні входять: доктор філософських наук, професор архімандрит Кирило (Говорун) – головний редактор; доктор філософських наук, професор Христокін Геннадій Володимирович; доктор філософських наук, професор Єленський Віктор Євгенович; доктор філософських наук, професор Кралюк Петро Михайлович; Metropolitan Grigorios D. Parathomas, PhD, Professor; Gayle E. Woloschak, Dr. Sci., Professor; Zdzisław Kieliszek, Dr. Sci.; доктор історичних наук, професор Смирнов Андрій Іванович; рецензенти: кандидат богословських наук, доцент прот. Володимир Вакін, ректор ВПБА; доктор філософії, доцент прот. Владислав Фульмес; кандидат богословських наук, доцент прот. Василь Лозовицький; кандидат богословських наук, доцент прот. Олександр Хорошко; кандидат богословських наук, доцент прот. Микола Цап'юк; доктор наук із богослів'я, професор прот. Віталій Клос; доктор філософських наук, професор Филипович Людмила Олександрівна; доктор філософських наук, професор Хромець Віталій Леонідович; доктор філософських наук, професор Держко Ігор Зеновійович; доктор філософських наук, професор Головей Вікторія Юріївна; доктор історичних наук, професор Преловська Ірина Миколаївна; доктор історичних наук, професор Борщевич Володимир Трохимович; кандидат історичних наук, професор Ку-

черепа Микола Михайлович; archbishop Job (Gecha), Dr. Sci., Professor; Elzbieta Szczot, Dr. Sci., Professor; Zurab Kutateladze, Dr. Sci., Professor; Lucjan Swito, Dr. Sci., Professor; Irena Mytnik, Dr. Sci.; archpriest Václav Ježek, PhD, Professor; Eirini Artemi, PhD; Katarzyna Jakubowska-Krawczyk, PhD; Valeri Polkovsky, PhD; Serge Cipko, Ph D.

Переступаючи 10-ти річний рубіж випуску «Волинського благовісника» його засновники та редакційна колегія розраховують на подальшу плідну співпрацю з широким авторським активом, провідними науковими інституціями, на потужний потенціал богословської вітчизняної науки.

Висновки. Таким чином, Волинська православна богословська академія має вагомий здобутки в науковій діяльності. Поява у 2013 р. у власному видавництві «ΕΙΚΩΝ» богословсько-історичного наукового фахового журналу «Волинський благовісник» стала важливою подією в житті закладу вищої духовної освіти та забезпечила існування платформи для обміну наукових напрацювань між наукою та богослів'ям, забезпечуючи взаємну інтеграцію та інкорпорацію.

Список використаних джерел та літератури

1. Звіт Волинської православної богословської академії за 2013 р. // Відомчий архів Волинської православної богословської академії.– [Б. м.] : [б.в.], [2014]. – 95 с.
2. Звіт Волинської православної богословської академії за 2017 р. // Відомчий архів Волинської православної богословської академії.– [Б. м.] : [б.в.], [2018]. – 139 с.
3. Звіт Волинської православної богословської академії за 2018 р. // Відомчий архів Волинської православної богословської академії.– [Б. м.] : [б.в.], [2019]. – 126 с.
4. Фультес В., прот. Хроніка наукової діяльності Волинської православної богословської академії (до 10-ліття надання статусу Академії) / прот. В. Фультес // Волинський Благовісник. 2021. – № 9. – С. 183–197.
5. Цап М., прот. Науково-видавнича діяльність у Волинській духовній семінарії і богословській академії УПЦ Київського патріархату в 1992–2018 роках / прот. М. Цап // Гілея : наук. вісн. – 2019. – Вип. 151, № 12, ч. 1: Історичні науки. – С. 168–172.
6. Швець І., прот. Вступне слово / прот. І. Швець // Волинський благовісник. – 2013. – № 1. – С. 7.

References

- [1]. Zvit Volynskoi pravoslavnoi bohoslovskoi akademii za 2013 r. [Report of the Volyn Orthodox Theological Academy for 2013]. *Departmental archive of the Volyn Orthodox Theological Academy*. 95 p.
- [2]. Zvit Volynskoi pravoslavnoi bohoslovskoi akademii za 2017 r. [Report of the Volyn Orthodox Theological Academy for 2017]. *Departmental archive of the Volyn Orthodox Theological Academy*. 139 p.
- [3]. Zvit Volynskoi pravoslavnoi bohoslovskoi akademii za 2018 r. [Report of the Volyn Orthodox Theological Academy for 2018]. *Departmental archive of the Volyn Orthodox Theological Academy*. 126 p.
- [4]. Fulmes V., prot. Khronika naukovoї diialnosti Volynskoi pravoslavnoi bohoslovskoi akademii (do 10-littia nadannia statusu Akademii) [Chronicle of scientific life of Volyn Orthodox Theological Academy (to the 10th anniversary of obtaining the status of the Academy)]. *Volynskiy Blahovisnyk [Volynskiy Blahovisnyk]*. 2021, no 9, pp. 183–197.
- [5]. Tsap M., prot. Naukovo-vydavnycha diialnist u Volynskii dukhovnii seminarii i bohoslovskii akademii UPTs Kyivskoho patriarkhatu v 1992–2018 rokakh [Research and publishing activities at the Volyn Theological Seminary and Theological Academy of the Ukrainian Orthodox Church of the Kyiv Patriarchate in 1992–2018]. *Hileia: Naukovyi visnyk [Hileia: Scientific Bulletin]*. 2019, Iss. 151, no 12, part 1: Historical sciences, pp. 168–172.
- [6]. Shvets I., prot. Vstupne slovo [Introduction]. *Volynskiy blahovisnyk [Volynskiy Blahovisnyk]*. 2013, no 1, p. 7.

Надійшла 01.10.2023 р.

Fulmes V.S.

archpriest, Doctor of Philosophy (PhD)
Vice Rector of the Volyn Orthodox Theological Academy
5, Gradny Uzviz, Lutsk, 43000, Ukraine
(033) 27 26 072
e-mail: fulmes777@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0003-1263-9808>

**SCIENTIFIC JOURNAL “VOLYNSKYI BLAGHOVISNYK”:
A SHORT HISTORY ON THE OCCASION OF THE 10TH
ANNIVERSARY**

The glorious center of spirituality and science in the western lands was the Volyn Theological Seminary, which since its founding in 1796 has educated and graduated a large number of students, including prominent hierarchs of the Church of Christ, devotees of piety, representatives of theology. For a long time in different periods of the seminary's existence, an important and integral part of its functioning was scientific activity. Improvement of the educational process, intensification of scientific life, development of the infrastructure of theological school led to the reorganization of the Volyn Theological Seminary into the Volyn Orthodox Theological Academy. The status of the Academy has significantly intensified the teaching staff and students to persistent research work with clear objectives: to preserve the traditions of spiritual education, to increase the experience and to integrate into the world educational and scientific space.

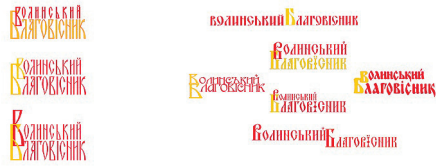
The scientific life of any educational institution is unthinkable without its scientific journal, therefore an important event in the life of the Volyn Orthodox Theological Academy was the appearance in 2013 of the theological and historical scientific journal “Volynskyy Blahovisnyk” (VB) in its own publishing house “ΕΙΚΩΝ”.

Since the founding of the “Volynskyy Blahovisnyk” (VB) in 2013 and up to today, there have been many changes in the publication of the scientific journal, in particular, the composition of the editorial board and reviewers has significantly increased, to which international scientists have also joined, there have been some changes in the appearance and design of the journal, etc. Every year, each subsequent issue was improved, which made it possible to start indexing in the leading scientific and metric databases and also to be included in the List of scientific specialized publications of Ukraine of category “B” (specialty – 041 Theology).

This article briefly presents information about the history of the establishment of the professional periodical of the Volyn Orthodox Theological Academy “Volynskyy Blahovisnyk” (VB), noted the main events in the development of the scientific publication, which became a platform for the exchange of scientific achievements between science and theology, providing mutual integration and incorporation.

Keywords: “Volynskyy Blahovisnyk”, scientific journal, editorial board, Volyn Orthodox Theological Academy, scientific activity.

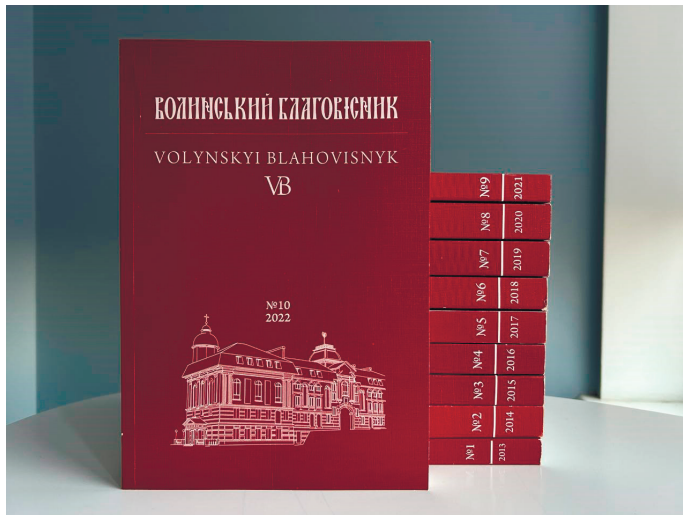
ІЛЮСТРАЦІЇ

Іл. 1.

Іл. 2.

Іл. 3.